अक्षोभ्यकुल (akṣobhya-kula) *n.* family of Akṣobhya (i. e. Buddha) अनामिकामूले यस्य स्त्रियो वा पुरुषस्य वा । नवशूकं भवेद्‌वत्रमक्षोभ्यकुलमुत्तमम् HevajraT. ii. 11. 3.

अक्षोभ्यक्षोभण (akṣobhya-kṣobhaṇa) *m.* name of S'iva (lit. who moves the immovable) (नमः) बलाबलसमूहाय ह्यक्षोभ्यक्षोभणाय च VāyuP. i. 24. 209 (? 109); LiṅgaP. i. 21. 25; i. 21. 39.

अक्षोभ्यगभीरवृत्ति (akṣobhyagabhīra-vṛtti) *adj.* **1** (a policy) set (lit. undisturbed) and undiscernible in functioning अभिन्नमर्यादमुदूढभूभरैश्चतुर्भिरक्षोभ्यगभीरवृत्तिभिः । परिष्कृता राजति तस्य राजता स्थिरैरुपायैः क्षितिरर्णवैरिव Kapphiṇā. 2. 44; **2** (an ocean) whose nature is imperturbable and deep, Kapphiṇā. 2. 44.

अक्षोभ्यचित्त (akṣobhya-citta) *adj.* one whose mind cannot be disturbed ततो मेरुवदक्षोभ्यचित्तोऽपि सततं भवन् । सेनानीः परमं प्राप विषादम् PadmP.(Ra.) 97. 102.

अक्षोभ्यजल (akṣobhya-jala) *adj.* with placid water ददर्श ह्रदम्… गम्भीरमक्षोभ्यजलम् HariVaṁ. 55. 41.

अक्षोभ्यतथागत (akṣobhya-tathāgata) *m.* name of a Buddha भगवतः प्रविष्टमात्रेण श्रावस्त्यां महानगर्याम्…चतुरशीतिसत्त्वकोटीनियुतशतसहस्राण्याभिरत्या लोक[धातौ]रक्षोभ्यतथागतस्य बुद्धक्षेत्रे प्रतिष्ठापितानि GiMs. i. 107. 4.

अक्षोभ्यता (akṣobhya-tā) *f.* unshakability प्राकारचक्रं पृथुभिस्तरङ्गैरास्फालयन्नम्बुधिरात्तवेगः । अमर्त्यमुख्यैरपि जातकोपैरक्षोभ्यतां व्याकुरुतेव यस्याः (द्वारकायाः) Yādavā. 11. 43.

अक्षोभ्यतारा (akṣobhya-tārā) *f.* name of a particular *mantra* अक्षोभ्यतारा देवेशि प्रत्येकं योजयेच्छिवे S'aktiSaṁT. ii. 54. 52.

अक्षोभ्यतीर्थ (akṣobhya-tīrtha) *m.* name of an *Ācārya* of the Mādhva School of Vedānta अक्षोभ्यतीर्थमृगराजमहं नमामि TattvPrakā. 1B. 8 (*on* i. 1. 0)

अक्षोभ्यत्व (akṣobhya-tva) *n.* imperturbability सः… आसीत्…अक्षोभ्यत्वे(v. l. अक्षुब्धत्वे)ऽर्णवसमः MahāBhā. i. 62. 13; क्षान्तिपारमितासहगतः सागरोपमः सर्वानिष्टोपरिपातैरक्षोभ्यत्वात् MaYānaSū. 16. 24 (4. 16); अक्षोभ्यत्वं स्वतन्त्रत्वम्…एते ते भगभेदास्तु कथिताः SātvaT. 3. 20; रामायणाम्भोनिधेरक्षोभ्यत्वबलाच्च तत्र सुलभो दोषो बुधैः क्षम्यताम् Rāgh. 20 colophon (181. 10)

अक्षोभ्यदाक्षिण्य (akṣobhya-dākṣiṇya) *adj.* having unshakable courtesy or amiability चुक्षुभेऽक्षोभ्यदाक्षिण्यो दाक्षिणात्यः क्षितीश्वरः Kapphiṇā. 18. 104.

अक्षोभ्यनागरूपिन् (akṣobhyanāgarūp-in) *adj.* [*f.* -ṇī] having the form of an unperturbed serpent तस्याः कुण्डलिनी शक्तिरक्षोभ्यनागरूपिणी S'aktiSaṁT. i. 1. 109.

अक्षोभ्यबल (akṣobhya-bala) *adj.* whose army is unassailable ततस्तमक्षोभ्यबलं लङ्काधिपतये चराः । सुवेले राघवं शैले निविष्टं प्रत्यवेदयन् Rāmā. vi. 21. 1; vi. 22. 1.

अक्षोभ्यमाणहृदय (akṣobhyamāṇa-hṛdaya) *adj.* whose heart is not perturbed रक्षोभिरिव जीमूतैरुद्यद्विद्युन्मुखाग्निभिः । अक्षोभ्यमाणहृदयो विश्वविक्षोभणैरपि । …स वर्षा अप्यत्यवाहयत् TriṣaS'aPuC. iv. 7. 133.

अक्षोभ्यमुनिरूपिन् (akṣobhyamunirūp-in) *adj.* [*f.* -ṇī] having the form of a sage named Akṣobhya स्वेच्छया वलयं कृत्वा यथा कुण्डलिनी स्थिता । तथा विद्या सुसंजाता अक्षोभ्यमुनिरूपिणी S'aktiSaṁT. i. 1. 84.

अक्षोभ्यराज (akṣobhya-rāja) *m.* name of a Buddha अक्षोभ्यराज कूटागारि माल्य लोकपूजितः LaliVi. 13. 63.

अक्षोभ्यवीर्य (akṣobhya-vīrya) *n.* unshakable energy अक्षोभ्यवीर्यं शीतलोष्णादिभिर्दुःखैरविकोपनतः MaYānaSū. 114. 25 (16. 68)

अक्षोभ्यसत्त्व (akṣobhya-sattva) *n.* unshakable valour अपश्यच्च नरश्रेष्ठं तम्…अक्षोभ्यसत्त्वगम्भीरम् PadmP.(Ra.) 49. 60; अक्षोभ्यसत्त्वशीलोऽयं रामः पुरुषसत्तमः PadmP.(Ra.) 120. 12; *adj.* possessed of invincible valour राघवोऽक्षोभ्यसत्त्वोऽपि सकम्पहृदयोऽभवत् PadmP.(Ra.) 104. 56.

अक्षोभ्यहृदय (akṣobhya-hṛdaya) *adj.* whose heart cannot be perturbed, of a firm mind अक्षोभ्यहृदयस्यापि येन केनापि भूभृतां(? ता) । दुष्टं सामुद्रिकं चिह्नं यस्याङ्गे सत्त्वशालिनः EI. iv. 21. 264; अक्षोभ्यहृदयः (कश्चित् सिद्धः…आसीत्) ParamāKā. 136. 33.

अक्षोभ्यह्रद (akṣobhya-hrada) *m.* imperturbable (i. e. deep) tank नागह्रदोऽक्षोभ्यह्रदः SmṛtiCan. ii. 462. 10.

अक्षोभ्या (akṣobhyā) *f.* **1** name of one of the 64 *S'aktis* क्षयंकरी भवेच्छक्तिरक्षोभ्या च ततः परम् DevīBhāP. xii. 11. 13; सुरक्षिणिकाऽक्षोभ्या… शक्तयः । चतुःषष्टिरिमाः सर्वाः IśānS'iPa. i. 21. 83; अक्षोभ्यासत्यवादिन्यौ…चतुःषष्टिः समीरिताः S'āraTi. 7. 42; बगला मालिनी तारा त्रिजटाऽक्षोभ्यकालके S'aktiSaṁT. i. 2. 91; ब्राह्म्यादीनामष्टानां मध्ये एकैकस्या अंशभूता अक्षोभ्यादिशक्तयोऽष्टाष्टाविति चतुःषष्टियोगिन्यः LalitāSaBh. 72. 33 (*on* 109); **2** name of one of the 64 *Yoginīs* योगिन्यष्टाष्टकं वक्ष्ये…अक्षोभ्या रूक्षकर्णी च AgniP. 52. 1; वज्रस्थाभयभृद्याम्ये कारयेत् खेटकभृत्ततः । हेमभूषणभूषा स्यादक्षोभ्या करिसंस्थिता CaturCin. ii(1). 93. 2.

अक्षोभ्येन्द्रिय (akṣobhyendriya) *n.* a kind of perfume [DBHS]

अक्षोल (akṣola) *m.* a walnut tree अक्षोळपार्वतीयस्या वलन्हेहा गुडाह्वया AṣṭāNi. 22. 16; अक्षोलजालनिर्जितखर्जूरफल°…उद्यानमपश्यत् YaśasCam. i. 96. 3. (comm. अक्षोलानां कर्पराणां कन्दरालानामक्षोटानाम्)

अक्षोसुव (akṣosuva) *m.* name of a village in Kashmir अक्षोसुवाग्रहारेऽथ लोकैश्छिन्नस्य लुण्ठिते । तत्रत्या ब्राह्मणाः प्रायं नृपमुद्दिश्य चक्रिरे RājTa.(Ka.) 8. 898.

अक्षोहिणी (akṣohiṇī) *f.* [=अक्षौहिणी] **A** an army consisting of ten *anīkinīs* = 21870 elephant-riders, 21870 charioteers, 65610 horsemen, and 109350 foot-soldiers अक्षौहिणी (v. l. अक्षोहिणी) हि सेना सा तदा यौधिष्ठिरं बलम् । प्रविश्यान्तर्दधे राजन्सागरं कुनदी यथा MahāBhā. v. 19. 6; अक्षौहिण्यस्तु (v. l. अक्षो°) सप्तैव पाण्डवानामभूद्बलम् MahāBhā. v. 152. 23; अक्षौहिण्यो (v. l. अक्षो°) दशैका च मदीयास्तव रक्षणे MahāBhā. vii. 52. 19; MahāBhā. x. 18. colophon. p. 108A. 2; दशानीकिन्योऽक्षोहिण्यः AgniP. 365. 14; पत्त्याद्यङ्गपतीनष्टावक्षोहिण्यधिपानुगान् । …कृत्वा ज्येष्ठानुसारेण नियम्यास्सर्वसैनिकाः NītiPra. 6. 80; **B** = *camū* : an army consisting of 729 elephant-riders, 729 charioteers, 2187 horsemen and 3645 foot-soldiers (Kṣīra.) भवेदक्षोहिणी चम्वामक्षौहिण्यपि तादृशी DvirūK.(Ha.) 85.

अक्षौघ (akṣaugha) *m.* group of sense-organs अक्षौघस्य रथो देहो देहस्य स्यन्दनो रथः YogVā. vi(1). 31. 40; अजयन्नक्षौघमक्षैमभाक् SindūPra. 72.

अक्षौद्र (a-kṣaudra) *adj.* without honey न नक्तं दधि भुञ्जीत न चाप्यघृतशर्करम् । …नाक्षौद्रम् CaraS. i. 7. 61 (1941 Ed.); SuśruS. iv. 24. 100; (दधि) नैवाद्यान्निशि…नाक्षौद्रं तन्नाघृतसितोपलम् AṣṭāSaṁ. i. 24. 12 (*on* 1. 6); AṣṭāHṛ. i. 5. 32; BhāvPra.(Bhā.) 5. 256.

अक्षौद्रप्रमेहिन् (akṣaudraprameh-in) *adj.* one suffering from the *akṣaudra* variety of diabetes फलदार्वीविषाणान्तु क्वाथो धात्रीरसोऽथवा । पातव्यो रजनीकल्कः क्षौद्राक्षौद्रप्रमेहिणा AgniP. 282. 15.

अक्षौद्र्य (a-kṣaudrya) *n.* absence of meanness अदीर्घसूत्रताक्षौद्र्यम्… चेति विजिगीषोर्गुणोदयः NītiSā. 8. 8; अदैर्घ्यसूत्र्यमक्षौद्र्यं नात्यगाधाशयात्मता । … सिद्धचिह्नानि चैतानि TantrRā. 36. 75.

अक्षौम (a-kṣauma) *n.* cloth not made of linen तस्मात्क्षौमाक्षौमयोः क्षौमशब्दोऽनुवादः S'ābaBh. 1368. 7 (*on* vi. 1. 22)

अक्षौहिणिशत (akṣauhiṇi-śata) *n.* a hundred *akṣauhiṇis* तेषामक्षौहिणिशतं समवेक्ष्य वनौकसाम् । …राक्षसा विस्मयं जग्मुः Rāmā. vi. 31. 83.

अक्षौहिणी (akṣauhiṇī) *f.* [Debru. p. 109; अक्षाद्दूहिन्याम् Vār. 3 *on* P. vi. 1. 89; अक्षाद्दूहिन्यां वृद्धिर्वक्तव्या । अक्षौहिणी MahāBh. iii. 69. 8. (*on* vi. 1. 89); KāśiVṛ. (*on* P. vi. 1. 89); PadMañ *on* KāśiVṛ. *on* P. vi. 1. 89; PrakriKau. i. 60. 3; अक्षाद्दूहिन्यामुपसंख्यानम् SiddhāKau. 19B. 8; JaineVyā. 295. 8 (*on* iv. 3. 76); KātanVṛ. i. 2. 7; S'ākaṭaVyā. i. 1. 85; SiddhaHe. i. 2. 15; MugdhaBo. 2. 11 (4. 22)] cf. **अक्षोहिणी.** **A** an army consisting of ten *anīkinīs* = 21870 elephant-riders, 21870 charioteers, 65610 horsemen, and 109350 foot-soldiers इयमक्षौहिणी पूर्णा सवाजिरथसंकुला Rāmā. i. 53. 12; YogVā. i. 8. 3; अष्टादश समाजग्मुरक्षौहिण्यो युयुत्सया MahāBhā. i. 2. 10; अनीकिनीं दशगुणां प्राहुरक्षौहिणीं बुधाः MahāBhā. i. 2. 18; अयुध्यमानमात्मानं मन्त्रिणं पुरुषर्षभौ । अक्षौहिणीं वा सैन्यस्य कस्य वा किं ददाम्यहम् MahāBhā. i. 2. 138; काशिराजश्च शैब्यश्च… । अक्षौहिणीभ्यां सहिताावागतौ MahāBhā. iv. 67. 16; v. 54. 62; अक्षौहिणीमभ्यधिकां शूराणामनिवर्तिनाम् । निहत्य MahāBhā. vii. 7. 31; अक्षौहिण्यस्तथा तिस्रो धार्तराष्ट्रस्य संहताः MahāBhā. viii. 43. 75; ix. 1. 35; चतुर्विधपदातीनामक्षौहिण्यश्चतुर्दश AhirbuS. 50. 57; अक्षौहिणीचतुःशत्या सेनानामावृतश्च सः BrahmāṇḍP. iii. 28. 5; मगधेश्वरः । अक्षौहिणीभिरसैन्यस्य त्रयोविंशतिभिर्वृतः ViṣṇuP. v. 22. 3 किं नो व्याप्तदिशां प्रकम्पितभुवामक्षौहिणीनां फलम् VeṇīSaṁ. 2. 233; अनीकिन्यो दश प्रोक्ता प्राज्ञैरक्षौहिणीति सा PadmP.(Ra.) 56. 9; तीरोपान्तप्रहितनयनं हास्तिकं वारि तीर्णं गन्तुं सेतुः कृत इव घटात्रद्धमक्षौहिणीनाम् RāghPāṇ.(Dha.) 14. 30; सेनानां यावती पार्थो युद्धायाक्षौहिणीर्दधौ । धार्तराष्ट्रश्चतसृभिस्तावतीरधिकाः पुनः BhārCam. 8. 2; सेनामुखं गुल्मगणौ वाहिनी पृतना चमूः । अनीकिनी च दशभिस्ताभिरक्षौहिणी मता BṛDharmaP. ii. 3. 45; तेषामक्षौहिणीः सप्त ज्ञात्वाथ समुपागताः । दुर्योधनः प्रविदधे भूपालबलसंग्रहम् DaśāvaC. 8. 585; म्लेच्छैरनुसृतैरर्ध-